

гічних досліджень. 2022. 15 квітня. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/kazakhstan_150422.pdf (дата звернення: 15.02.2026).

8. Сиротюк Ю. Попереду ще одна війна. Кому слід готуватися? Коли Росія нападе на Казахстан? *Главком*. 2024. 13 лютого. URL: <https://glavcom.ua/columns/syrotuk/poperedu-shche-odna-vijna-komu-slid-hotuvatisja-985728.html> (дата звернення: (дата звернення: 18.02.2026).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-668-3-10>

**NEGOTIATIONS IN WARTIME AS A MEDIA EVENT:
THE IMPACT OF THE INFORMATION ENVIRONMENT
ON HUMANITARIAN AGREEMENTS (CASE STUDY
OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR)**

**ПЕРЕГОВОРИ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК МЕДІАПОДІЯ:
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
НА ГУМАНІТАРНІ ДОМОВЛЕНОСТІ
(НА ПРИКЛАДІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ)**

Skorofatova A. O.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of International Journalism
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan
University
Kyiv, Ukraine*

Скорофатова А. О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної
журналістики
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Повномасштабна агресія російської федерації проти України спричинила трансформацію безпекової архітектури Європи та суттєві зміни у практиках міжнародної комунікації. Однією з ключових змін стала медіатизація переговорного процесу, особливо в частині гуманітарних домовленостей. У сучасних умовах переговори більше не є виключно закритим дипломатичним механізмом: вони функціонують у середовищі постійної публічності, цифрової взаємодії та глобальної інформаційної циркуляції.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю осмислення ролі медіа як структурного чинника переговорів у воєнний період. Якщо раніше інформаційний компонент відігравав допоміжну роль, то сьогодні він здатен безпосередньо впливати на зміст, динаміку та

результати домовленостей. Метою дослідження є визначення специфіки трансформації переговорів у воєнних умовах під впливом медіатизації та аналіз впливу інформаційного середовища на гуманітарні домовленості в межах російсько-української війни.

Методологічну основу роботи становлять положення теорії переговорів, конфліктології, а також концепції медіатизації політики та теорії медіаподії. У межах класичної теорії переговорів розрізняють позиційну (дистрибутивну) та інтегративну моделі. Позиційна модель передбачає жорстке відстоювання інтересів і орієнтацію на перерозподіл ресурсів, тоді як інтегративна спрямована на пошук взаємовигідних рішень та розширення «пирога переговорів» [1]. Важливими аналітичними категоріями є ВАННА (найкраща альтернатива переговорній угоді) та ZOPA (зона можливого компромісу), які визначають реальні межі домовленостей.

Однак у цифрову епоху зазначені категорії не можуть розглядатися ізольовано від інформаційного контексту. Медіатизація означає, що політичні процеси дедалі більше залежать від логіки медіа – швидкості, візуальності, емоційності та персоналізації. Концепція «медіаподії», запропонована Д. Даяном та Е. Кацем, описує події, які транслюються для масової аудиторії, мають символічний характер і формують колективне сприйняття історичного моменту [2]. Переговори у воєнний час дедалі частіше відповідають цим характеристикам, оскільки їх перебіг стає предметом безперервного інформаційного супроводу.

У випадку російсько-української війни переговори щодо гуманітарних питань — переговори про безпечний прохід / гуманітарні коридори; переговори про тимчасове припинення вогню / гуманітарну паузу; переговори про організовану евакуацію цивільних та поранених; переговори про доступ гуманітарних організацій до блокованих або ізольованих зон; переговори щодо встановлення/підтримки гуманітарних хабів, пунктів прийому та тимчасових притулків; переговори про медичну евакуацію і ротацію медперсоналу; переговори про розмінування / безпечний доступ до інфраструктури; переговори щодо транспортування та розподілу гуманітарної допомоги та ін. — відбуваються одночасно у двох вимірах: дипломатичному та медійному. З одного боку, існують закриті канали комунікації, посередництво міжнародних організацій, технічні консультації. З іншого — публічні заяви, офіційні брифінги, коментарі посадовців у соціальних мережах, аналітичні матеріали в медіа створюють додатковий рівень впливу.

Показовими є переговори щодо гуманітарних коридорів навесні 2022 року. Зокрема, під час великої облоги Маріуполя в березні–травні 2022 року Азовсталь став одним із останніх форпостів: у заводських

укриттях залишалися цивільні, поранені та захисники. На кінець квітня – початок травня міжнародні організації (ООН, МКЧХ) і українська сторона прагнули організації гуманітарних проходів для евакуації цивільних і поранених; кілька операцій гуманітарних коридорів пройшли у перші дні травня 2022 року. Операції були поетапними: перші конвої – за участі МКЧХ/ООН, пізніші хвилі – із різним ступенем контролю сторін. Публічне висвітлення зривів евакуації, обстрілів цивільного населення та гуманітарних колон спричиняло широкий міжнародний резонанс. Медіа в цьому випадку виконували функцію каталізатора дипломатичного тиску. Інформаційна публічність впливала на міжнародну репутацію сторін і, відповідно, на їхню переговорну позицію. Таким чином, інформаційне середовище фактично змінювало параметри ВАТНА, оскільки зростання санкційного та політичного тиску зменшувало альтернативи відмови від домовленостей.

Не менш показовими є переговори щодо обміну військовополоненими. Зокрема, у травні 2025 року під час перемовин у Туреччині домовились про масовий обмін близько 1000 осіб з кожного боку з багатоступеневим виконанням; операція тривала кілька днів. Частина обміну відбувалася на кордоні Білорусі/України та в інших пунктах. У цій сфері медіатизація має суперечливий характер. З одного боку, суспільна увага стимулює державні інституції активніше шукати рішення, мобілізує міжнародні організації та підтримує моральний дух суспільства. З іншого – надмірна публічність може створювати ризики для безпеки учасників процесу та ускладнювати досягнення компромісу. У цьому контексті виникає дилема між прозорістю та стратегічною доцільністю.

Окремої уваги заслуговує Чорноморська зернова ініціатива. Її укладення та подальше функціонування супроводжувалися активною інформаційною кампанією міжнародних акторів. Публічність домовленості сприяла її легітимації в глобальному інформаційному просторі, формуючи сприйняття угоди як інструменту стабілізації світового продовольчого ринку. Водночас заяви про можливий вихід із домовленості використовувалися як інструмент переговорного тиску, що демонструє взаємопов'язаність дипломатичних та інформаційних стратегій.

У межах гібридної війни інформаційні операції стають невід'ємною частиною переговорної тактики. Публічні меседжі, фреймінг подій, контрольовані витоки інформації та використання соціальних мереж можуть змінювати конфігурацію ЗОРА. Якщо суспільна думка або міжнародна реакція обмежують можливості сторони піти на поступки,

зона компромісу звужується. Натомість формування позитивного міжнародного іміджу може розширювати переговорний простір.

Важливим аспектом є також феномен цифрової дипломатії. Соціальні мережі стали інструментом прямої комунікації політичних акторів із глобальною аудиторією. Це посилює персоналізацію переговорів і підвищує роль символічних жестів. У таких умовах переговори перетворюються на елемент стратегічної комунікації, спрямованої на формування довгострокового нарративу.

Разом із тим медіатизація переговорів має амбівалентний характер. Публічність підвищує рівень підзвітності, сприяє міжнародній солідарності та посилює гуманітарний вимір конфлікту. Водночас вона може зменшувати гнучкість переговорного процесу, оскільки сторони змушені враховувати внутрішньополітичні очікування та ризики репутаційних втрат.

Отже, переговори в умовах російсько-української війни демонструють трансформацію класичної моделі дипломатії. Інформаційне середовище виступає активним чинником впливу. Переговорний процес стає гібридним явищем, що поєднує дипломатичні механізми, медіалогіку та елементи інформаційного протистояння. У цифрову епоху гуманітарні переговори набувають ознак медіаподії, у межах якої символічний та комунікативний виміри є не менш важливими, ніж юридичні та політичні. Подальші дослідження мають бути спрямовані на емпіричне вивчення впливу конкретних медійних практик на ефективність переговорів у міжнародних конфліктах, що дозволить глибше осмислити роль журналістики в трансформації сучасної дипломатії.

Література:

1. Dayan D., Katz E. Media Events: The Live Broadcasting of History. Cambridge : Harvard University Press, 1994. 306 p.
2. Fisher R., Ury W., Patton B. Getting to Yes : Negotiating Agreement Without Giving In. New York : Random House, 2012. 240 p.